

LBRIS

We know
books

Maria Pantea

Dincolo de norii disperării

roman

Colecția *Povestiri. Romane. Memorii* – 7
Făgăraș, 2023

CUPRINS

Capitolul 1 – **Din flăcările crematoriului / 7**

Capitolul 2 – **Franțuzaica începe să-și amintească
cine este / 98**

Capitolul 3 – **Patimi arzătoare / 134**

Capitolul 4 – **Victimă de bună voie / 194**

Capitolul 5 – **Crimă, pierzare și început de vindecare
/ 244**

Capitolul 6 – **Mitul vaccinului și dragostea de viață și
de libertate / 272**

Capitolul 1 – Din flăcările crematoriului

1.

Spre seară, revizuiseră aproape tot. Aruncară ce nu le mai trebuia. Câteva scaune vechi, mâncate de cari, o plapumă veche, de lână, plină de molii. Mai erau câteva articole de mobilier vechi, pe care nu voiau să le arunce. Pe patul cu saltea de paie, ce scârțâia îndelung la fiecare atingere, era așezat un așternut de lână, țesut în război, de cine mai știe a câta generație de femei care trăiseră în casa aceea. Vasul cel mare, de lut, din dreapta șifonierului, în care se odihnea un mănunchi mare de busuioc, parcă nici el nu era de aruncat. Firele uscate de busuioc erau acoperite de praf. „De când o fi busuiocul ăsta aici? Parcă-i de-o veșnicie...”, cugetă în sine bărbatul cel tânăr. El îl știa în același loc, de când intrase în casa bunicilor, adică de când apăruse el pe lume. Și erau câțiva ani buni de atunci... Și totuși, buchetul acela încă revărsa o mireasmă proaspătă...

În lada cea veche erau aranjate frumos câteva rânduri de haine care fuseseră odată bune, de sărbătoare. Cele mai frumoase erau maramele vechi, țesute din borangic subțire, ca pânza de păianjen. Doamne, ce artă, ce minunății erau maramele acestea, care nu se mai făceau nicăieri în lume!...

— Nu-mi vine să arunc nimic, sunt prea frumoase și valoroase, deși nu știu ce-am mai putea face cu ele..., îi zise tatăl, scărpinându-și creștetul, printre firele rare.

— Nu, nici vorbă, tată, așa ceva nu se aruncă!..., îi întări ideea bărbatul cel tânăr, luând cu mâinile din scobitura cufărului o mahramă, s-o privească și s-o simtă cu degetele. Din pliurile ei căzu o trăistuță minusculă, țesută. Își vârî degetele în ea, curios. Scoase la repezeală două obiecte interesante: pe o bucățică de pânză era cusută cu grijă o panglică tricoloră, în formă de cerc. Pe partea din spate avea un ac ruginit care, după toate indiciile era folosit pentru a prinde bucățica aceea de tricolor pe un guler. Printre degete îi alunecă o cruce de lemn, veche.

— O, cum de mai am lucrurile astea?!..., se miră tatăl. Le-am căutat un timp și nu le-am mai găsit. Am fost sigur că le-am pierdut... Obiectele astea sunt tot ce mi-a rămas de la bunicul meu. Când eram copil și îmi povestea o mulțime de lucruri, mi-a dat trăistuța asta, cu cocarda

și crucea. Ca prin vis îmi amintesc că-mi spunea că această cocardă a purtat-o el, la Alba, în ziua Unirii celei mari. Nu știu cum de nu le-am pierdut... Acum, ce-aș mai putea face cu lucrurile astea?... Cocarda are panglica roasă, iar crucea e și ea îmbătrânită de vreme... Dă-mi-e greu să le arunc, totuși... Ele îmi amintesc de bunicul, adică străbunicul tău...

— Dă-mi-le mie, tată, cred că nu s-ar supăra bătrânul, dacă mi le-ai da mie...

Ea, o femeie trecută de prima tinerețe, avea principiile ei de la care nu făcea rabat. Totdeauna căutase să înțeleagă și să trăiască după mintea ei, pentru că n-ar fi suportat să fie păpușa trasă de sfori, a nimănu. Asupririle cele pe față, ale comunismului, trecuseră, dar le luaseră locul cele pe ascuns, „ale democrației și corectitudinii politice”, mai crâncene și mai perfide decât toate. Trecând prin toate valurile potrivnice, sufletul ei își căutase libertatea, iar mintea o ghidase spre țărmlin al credinței și predării în brațele lui Dumnezeu, unde viața și bucuria nu pot fi răpuse.

Așa simțea Ioana acum, la vârsta ei, când constata cu durere declinul lumii în care trăia, dar nu-și pierdea nădejdea.

Casa mare, întinsă frumos în curtea largă, tresălta de zgomot și veselie. Un aparat slobozea acorduri românești, pe strune de vioară: „Bun-ți vinul ghiurghiuliu..., când îl beau cu cine știu...” Gheorghita pășea apăsător, cu bucuria răsfrântă pe chipul brăzdat. Se grăbi să pună la masă aperitivele, și oala cu ciorbă, și toată osteneala pregătirilor. Tanti Mița, cu șorțul legat la brâu, era pe urmele ei și înțelegea din priviri ce mai trebuia adus. Fina Lenuța nu putea să le lase singure, se repezi să le fie de ajutor. Ce potriveală dumnezeiască, să se nască ea chiar în ziua Sfântului Gheorghe Biruitorul, că de aceea îi puseseră ei numele Gheorghita, că și ea era o biruitoare!... Așa trecuse prin cei șaiszeci de ani, așa va muri.

La masa cea mare, din curtea largă, era lume multă, că astăzi, de ziua Gheorghitei, nu putea să lipsească nimeni. Mai întâi, „domnul Iliuță”, fiu-su, cu „cocoana” lui, „doamna Anișoara”, apoi, „doamna Aurelia”, fiessa, cu soțul și cu „domnul Gabriel” și „domnișoara Mihaela”, nepoții din partea fie-si, apoi „domnișoara” Georgeta, fiica „domnului” Iliuță, din prima căsnicie, apoi nașa Rodica, cu nașii cei tineri Mirel și Luminița. Frații Ghiței, Mărin și Grigore cu copiii și nepoții lor, nu puteau nici ei să lipsească. Apoi, Tudorică, vărul, cu nevasta și cu ai lui... Tot la masa

bogată aveau locuri de onoare vecinii și prietenii, dintre care mai tăcută și mai retrasă decât toți, era Ioana, prietena de suflet a Ghiței.

Moșica Frusina, cu mintea rătăcită, își umple farfuria de bunătați. Fiu-su o muștră, moșica se supără, și începe cu cuvinte deșucheate printre râsete și vorbe de duh.

Toți mănâncă cu poftă, și povestesc, și râd, dar apariția Ghiței în fața mesenilor îi încremenește. Se oprește la doi pași de masă și îi face atenție pe toți s-o privească.

— Vă place costumul meu!?, strigă cu putere s-o audă toți. E moștenire de la muica bătrână, țesut în război și cusut cu mâna ei, la lumina lămpii.

Trupul ei înalt și clădit bine e împodobit cu fusta și șoarțele cusute cu flori. Ia, presărată cu florile câmpului, îi acoperă sânii mari, iar mahrama, subțire ca un voal îi înfășoară chipul, trecut cu anii, dar nu cu lumina vieții din flăcările ochilor. Zâmbește ca o mireasă, clipește din ochi, face un pas de dans, își pune o mână în șold, iar pe cealaltă o ridică în sus, pocnește din degete, dă un chiot puternic, și strigă cât o ține glasul:

— Așșș, măăă!!!... Toți o aplaudă, râd cu fețele deschise și văzduhul se umple de bucurie. Iar peste toate, răsună din nou acordurile din aparatul așezat în foisor, la câțiva metri. Ghița se încoardă să țină isonul cântăreței și cântă tare, își mișcă capul, ridică sprâncenele, a dor și dragoste:

— Măi neicuță sprâncenaat, să nu crezi că te-am uitaat... Își trăgănează vocea, o urcă și coboară ca pe scara podului, de parcă exact în clipele acelea ar trăi toată povestea de dragoste din cântec. Se așază la masă cu ceilalți și toți, parcă prinzând momentul, încep s-o întrebe, s-o provoacă la vorbă...

— Tușă Ghițo, se auzi vocea Mirelei, fata lui Mărin, cred că ai fost iubăreață la viața lu matale!

— Cum adică „am fost”?... Dar acum nu mai sunt?!, se miră Ghița, nemulțumită. Oho, când ne-am îndrăgostit noi, eu cu Tinuțu meu, Dumnezeu să-l odihnească, îmi luasem de la cooperativă un jupon de mătase cu dantelă, (pe-atunci erau rare finețurile astea), și l-am îmbrăcat pe sub fustă. Am luat găleata, așa... spre seară, și țâști, la fântâna din bătătura Tinuțului. Și îl văd pe el prin curte, și mă salt, așa..., să prind lanțul fântânii, iar de sub fustă îmi iese dantela, și mi se văd picioarele, înfășurate în nailonul fin, că doar îmi studiasem fiecare mișcare, doar special făcusem asta..., și se uită el la mine, și înghite în sec... Și mai tare

mă încordez eu, și mă aplec în fântână, să trag găleata, și lui îi curgeau balele după mine... Și când mă prinde cu fața spre el, îmi face cu ochiul... Și eu îi fac la fel, că deh!, și eu eram topită după el.

Toți meșenii râd, cu bunătașile în barbă, că doar ce sunt la începutul petrecerii, și tare ușor mai alunecă vinul pe gâtlejuri, și tot văzduhul se bucură.

— Dar cum a fost de v-ați luat? – întreabă un curios și Ghița parcă abia aștepta să povestească.

— Ei, a fost poveste lungă... Noi..., nu ca ăștia din ziua de azi, care „întâi la pat și niciodată la Sfat”. Eu, întâi am fost „împărăteasă”, în biserică, și pe urmă nevastă, în fața lumii și a lui Dumnezeu. Ne-am întâlnit noi prin luncă, când mergeam după găște, și-mi zice: „Ghițo, mă usuc după tine!” Eu îl privesc cu foc și-i spun: „Vino și mă cere la tata!” Și el, Dumnezeu să-l ierte, a venit la tata și m-a cerut. A venit cu părinții lui, în peșit, așa cum se cuvine, că avea gânduri serioase, doar nu ca ăștia de acum, care se împreună fără niciun rost, ca vitele în călduri. (Care de bine de rău, mai fac câte un vițel după împreunare, dar ăștia se feresc de copii, ca de foc.) Și mama pune pe masă ce pregătise, și tata scoate vin din cel bun, scoate și țuică și stau de vorbă și mănâncă musafirii, dar mai ales dau pe gât băutura, gâl-gâl, și se face târziu, și pleacă peșitorii. Și mă cheamă tata și mă întreabă: „Fată, tu ai avut ceva cu al Părvuleștilor?” Eu îi spun adevărul, așa... cu ochii în pământ de rușine: „N-am avut nimic, tată.” „Atunci nici nu trebuie să ai, îmi spune tata, ăștia-s sărăntocii satului și neam de bețivani.” Eu, când îl aud, izbucnesc în plâns, și trag câinii de sufletul meu și îi strig tatii, de la obraz: „Cum așa tată..., că doar Tinuțu a ieșit inginer și nu-i fecior pe vâlceaua noastră mai dăștept și mai frumos decât el?... Dacă nu mă lași după el, mă arunc la tren..., tată!!...” Dar vezi că tata îi știa tot neamul și nu se potrivea nicidecum să se împreune cineva din neamul nostru, al Mihăileștilor, ce avuseseră păduri și moară și moșii, cu un păduche gol, așa cum îi zicea tata, Tinuțului, cu toată școala lui. Se tulbură tata, ia o zmică de salcie. Eu când văd așa ceva, sar peste hatul grădinii și fug la moșica Floarea, bătrâna. Și vin acasă seara, când îi trecuse tatii focul.

Și trece o zi, și două, și o lună, și Tinuțu meu mă căuta ca nebun, peste tot. Și ne întâlnim noi într-o seară în luncă și ne așezăm pe un buștean, să stăm de vorbă. Și-i spun eu, printre lacrimi că nu mă lasă tata să mă mărit cu el și plânge și el, mă ține în brațe și mă sărută, așa..., ca de ultima oară. Și-mi cântă : „Se rupe-un lanț plin de tărie, ca firul cel mai subțirel, când soarta vrea așa să fie, zadarnic vrei să faci altfel...” Se

cutremură cămașa pe mine, lui îi sare inima din piept... Și nu știu cine ne vede împreună și-i spune tatei. Și când ajung acasă, tata, furios, se răstește la mine și iar îmi spune că sunt bețivii satului, dar eu iar îi strig că mă arunc la tren... Și tata se oprește, se uită la mine atent și îmi zice:

— Fată, decât să te arunci la tren, mai bine ia-l de bărbat!... Fă ce vrei!... Și ne-am luat. Că pe urmă, când am văzut eu cu cine m-am măritat, m-am dus la părinți și m-am plâns. Dar tata se uită la mine urât și-mi aruncă două vorbe înveninate: „La tren, tată, la tren!...” Dar eu nu avusesem niciodată gândul ăsta, că doar nu eram nebună. Îmi vorbise gura fără mine... Mi-am văzut de casa și de copiii mei. Și pe el l-a luat Domnul, și a rămas Gheorghiza singură.

Dar nu am rămas păgubită, că doar el m-a dus la oraș și m-a făcut doamnă, doamna lu inginerul Pârvulescu și am rămas cu apartamentul și casa asta, de pe urma lui. Adevărat că locul ăsta mare, unde am făcut casa, îl am de la tata, moștenire de la bătrânii Mihăilești, bogații satului.

Și povestește Ghița, apoi ridică glasul și alții, să-și spună pățaniile lor și tot văzduhul cel luminos se veselește, și nici nu bagă nimeni de seamă când apune soarele și se aștern umbrele serii, iar ziua se topește, cu sfială, în noapte, ca să dea întâietate celeilalte, spre slava lui Dumnezeu!...

Ioana făcea parte din generația care a prins educația bună din școala românească. Așa se întâmplase și de data aceasta: prinsese ultimul an de închinare la moaștele cuvioasei Parascheva, ultimul An nou, petrecut în reculegere la mănăstire... Că venind năpasta pandemiei, închinarea aceea, cu certuri și balamuc, n-ar fi putut să fie un act de mare spiritualitate, iar mănăstirea își închisese porțile și în anul următor nu mai primise pe nimeni. Așa a ținut Dumnezeu cu ea, încă din tinerețe, că și în timpul liceului și a facultății ea scăpase cu bine din toate năzbâțiile, nu avusese necazuri, ca alți colegi.

A prins trenul totdeauna, pe ultima sută de metri. Dar, bine că l-a prins... Măcar de l-ar prinde și pe cel al mântuirii...

2.

De câteva luni se întinsese peste întreaga planetă o umbră, niște nori negri, apăsători. Întunecimea aceasta urmărea de mult timp toată făptura lui Dumnezeu, dar acum era atât de pregnantă, încât devenea sufocantă.

De pe ecranul telefonului apăru clar ultima știre: „La depunerea

jurământului, consilierii locali și județeni ai partidului agreat de progresiști au refuzat să jure pe Biblie”. Își strâmbă nasul, nemulțumită. Informația nu era lipsită de importanță, deși putea trece neobservată. „Deci, dumnealor se dezic oficial de Dumnezeu...”, trase o concluzie în mintea ei. „Știu ei oare că Domnul zice: cine nu este cu Mine, e împotriva Mea și cine nu adună cu Mine, risipește? Deci, refuzul acesta... poate fi socotit ca o împotrivire la Dumnezeu?... Habar n-au, bieții de ei, că n-au niciun sortz de izbândă, pentru că nu știu cu Cine se luptă. Însă, e foarte bine că ne spun, să știm și noi despre cine e vorba.”, trase o concluzie în mintea ei, ca o dâră groasă, despărțitoare.

Ea era foarte mică când îi murise bunicul, dar amintirile nu i le putea șterge nimeni. Era lume multă, și o fanfară cânta niște imnuri de slavă. După instrumentiști, urmau câțiva bărbați cu drapele roșii. Le fluturau în vânt, apoi, plictisiți, le țineau înfășurate, pe umeri, sau jos, ca pe un băț cu care te aperi de câini. După stegari, urma camionul, cu platforma cea mare, înfășurată în pânză roșie. Deasupra, trona sicriul, ascuns între coroane și flori. La marginea platformei, cu fața către rudele și mulțimea care venea din urmă, le așezaseră pe ele, cele două fetițe. Drumul era lung și camionul mergea extrem de încet, asta n-ar putea să uite niciodată. Din când în când se oprea, înceta muzica și câte un tovarăș înflăcărat mai spunea câteva cuvinte, dar ea nu pricepea nimic. Din cele petrecute la groapă, nu-și amintea nimic, decât faptul că bunicului ei nu i-au pus la cap o cruce, ci un stâlp, pe care scria numele și meritul lui: Secretar al partidului muncitoresc român. Toate mormintele aveau pecetea Răstignirii, numai pe stâlpul bunicului ei scria „Glorie eternă PMR”.

Cine ar fi crezut atunci că se va alege praful și pulberea din toată gloria aceasta și va învia din nou Domnul Hristos, așa ca în dimineața Paștelui?...

Și iată că după atâta timp, trendul luptei împotriva lui Dumnezeu continua. Dar luase diferite forme. Puternicii lumii se cred dumnezei. Vor să facă o resetare mondială... De parcă ei ar fi făcut lumea și ei ar fi proniatorii ei. Comuniștii erau antihristici, dar o spuneau pe față. Țștia, care se feresc de Dumnezeu, sunt mai perfizi și mai șmecheri ca încornoratul. Ei nu pornesc de la negarea pe față a lui Dumnezeu, ci creează dumnezei falși, ca să nu mai deslușească omul pe adevăratul Dumnezeu din mocirla sincretismului.

Ce gânduri îi mai treceau și ei prin minte!... Dar ideile îi veneau de la sine. Nu trebuia decât să le pună în acord cu epoca de noroi în care

LRPIS | We know books
trăia. Se născuse în „epoca de aur” a comuniștilor și iată, îmbătrânea în „epoca de noroi” a libertății.

— Hei, mamaie, ridică-ți masca peste nas!

— Ridică-ți-o și dumneata, sau ce, dacă tragi din țigară crezi că ai devenit imun la viruși? Polițistul înghiți gălușca. Își întoarse fața în altă parte și făcu pe nepăsătorul.

„Mamaie” avea studii la activ și fusese cândva doamna Ioana Prundeanu. Și nici nu visau unii ce gânduri bombardau mintea ei, căci toate erau ascunse sub cutia senină a frunții. Acum, e adevărat că lucrul acesta nu-i făcea nici chipul mai tânăr și nici veșmintele mai arătoase. Iar figura ei, mărunțică și neînsemnată, nu i-o putea ridica nici trăirile vii ale sufletului și nici săgețile minții. Așa se întâmplă de obicei: esențele tari se păstrează în sticlute mici. Căci mintea limpede, dar mai ales credința, fac omul de esență tare, ancorat în dorul veșniciei.

Se prefăcu că îl ascultă pe polițistul ce-i făcuse observație și își continuă plimbarea. „Da’ ce? Îmi dați aer cu porția? Voi l-ați făcut, sau Dumnezeu?”, se certă în mintea ei cu un adversar identificat doar de ea. Greu de despicaț lucrurile și de înțeles profunzimile. „Virușii ăștia doar nu sunt niște carcalaci ce plutesc prin aerul liber, așa, fără să fie niciun om împrejur. Da, înțelegea să poarte mască unde intra în contact cu oamenii, deși era neconformă și protecția pe care i-o oferea era nulă. Dar, pentru a nu-i panica pe ceilalți, trebuia s-o poarte. Toate posturile vuiau de inutilitatea măștilor neconforme, achiziționate pentru interesele meschine ale celor implicați, dar toată lumea striga în gura mare: „Masca!! Masca!!!” Bietul demnitar, care într-o ședință a făcut gestul de a-și arunca masca! Doamne, ce comentarii, ce insulte!... Îi venea să strige la ei: „Ce-aveți fraților, că doar n-a aruncat cu crucea, ori cu drapelul țării?! Sau, ce?! În loc de „pâinea noastră cea de toate zilele” vreți să tremurăm toți ca niște zombi, mormăind: „masca, masca noastră cea de toate zilele?” Hai..., lăsați-o..., că nu ne-au murit încă toți neuronii!”, mai ocări în mintea ei, pe cineva-ul acela nevăzut.

Și totuși, avea și cârpa aceea de la gură un rol: acoperite de ea, buzele se puteau mișca nestingherite. Ce dulci erau în inima ei, cuvintele rugăciunii, rostite în taină de buzele ascunse sub mască... I se părea că posedă în minte o comoară, de care se putea bucura în orice moment și loc. Cu adevărat, cine știe o rugăciune în vremurile acestea căzute, poartă cu el o comoară, gândi în sine.